

ČASOPIS S PODOBAMI ZA SLOVENSKO MLADINO.

Štev. 4.

V Ljubljani, 1. aprila 1889.

Leto XIX.

Tolažba.

čera j se šibilo drevje
Silne teže je snegá,
Da je pokalo vejévje,
Čul sem tožnega srcá.

Zopet dvigajo vršiči
K nebu se kakor poprej;
Slive, hruške otročiči
Trgali še bodo z vej.

Danes pa nam prisvetilo
Zlato solnce je ljubó;
Ko poljublja veje milo,
Sneg zdrsava na zemljó.

Oj, prijatelj, ko nadloga
Stiskala ti bo sreé,
Spomni dobrega se Bóga,
Ki tolažbe dá sladké.

Fr. Krek.

Angelj varuh.

Visoko v gorah je stala Travárjeva hišica; če še stoji, ne vem. Pred njo se razprostira mala raván, ki se vidi od daleč liki zastor zaraslega hriba. Tam doli v dolinici proti severu pa se vrhovatijo okolu prijazne cerkvice lesene in zidane hišice liki gruča ovac krog svojega pastirja. Po dolinici se vije ozka reka z globoko strugo, ob reki bela cesta in za cesto krožijo zopet hribi, mali in veliki, goli in obrasli. Jelše in vrbe senčijo vođeno površje, orjaške skale v vodi pa stražijo noč in dan ter pripovedujejo jelšam in vrbam povest svojega časa — —

Pri Travárji je bivalo tistega leta šestero ljudij. Malo poljá so imeli okrog hiše, kravo v hlevu in dvoje ovác v veži. Oče je hodil „grajskim“ hlôde napravljat, mati je gospodinjala in Anico varovala, Janček in Rotijica sta pasla ovcí, Urbanček pa je pasel kravo in v šolo hodil. Malo so imeli, zadovoljni so bili pa vender-le. In ní je nad zadovoljnostjo!

Kadar božični prazniki minejo in se dan daljša in solnce vso svojo gorkoto razlije na debele snežene plasti matere zemlje, takrat vodé naraščajo in zemlja se topí in južni vetrovi plešejo po milejšem zraku. Takó je bilo tudi tiste zgodnje pomladi. Reka je narasla v globokej strugi, da so morale celó orjaške skale ukloniti svoje mahnate glave in jih izpirati z mrzlo vodo. In tisti mostiček čez reko — tisti se je tresel kakor šiba na vodi. Nič ne bi bilo čudno, če bi ga bili odnesli samogóltni valovi. —

V Travárjevej hiši pa se je tistega popóludne mnogo vzdihovalo in jokalo. Oče je ležal na postelji in ječal takó milo kakor bolno dete. V prsih ga je bolelo, silno bolelo. Opóludne sta ga prinesla dva drvarja na nosilnicah, iz smrečja spletenih. Ko je sekal mecesne visoko gori na hribu, padel je po nerodnosti továřiševaj mecesen čez njega in mu tako hudo potlačil prsi, da se dolgo prav nič ni zavedel. Drvarja sta otišla, ker je bilo póludne in se jima je mudilo domóv.

Travárjevi so ostali sami z hudo bolnim očetom.

Upali so, da mu odleže. Pokladali so mokre cunje na strte prsi in ponujali bolniku kamelično vodo.

A očetu ní odleglo. Otroci so jokali in tárnali, dete v zibeli je kričalo, čada v hlevu je mukala, ovcí ste beketali, mati pa je stregla in tolažila zdaj dete v zibeli, zdaj čado v hlevu, zdaj otroke v hiši, zdaj bolnika na postelji. A da bi mater kdo tolažil, ní ga bilo.

Popóludneva pa je vže dokaj minulo.

— Urbanček, ali pojdeš po „gospoda“ v dolino? Mi pa bodemo molili ta čas in prosili ljubega Boga, da nam ohrani očeta, in angeljčka váruha, da te varuje na potu.

Takó velé mati najstarejšemu sinu — v najstarejšem letu je bil — ko se je žalost in zmešnjava nekoliko polegla in je oče poprosil za duhovnika.

Pri teh besedah pa se otroci zopet spusté v jok in Urbanček popraša mater milo in boječe:

— Ali bode ata umrl?

— O ne bode umrl, ne — — —

Toliko reče, dobra mamica, a več ne more povedati.

Urbanček pa stopi k postelji in takó ljubeznivo uprè svoja drobna očesca v lice očetovo, da je moral izvabiti bolniku na ustnice lahen nasmeh. Vender je bil ta nasmehljaj zeló britek, kar je mogla opaziti le mati.

— Ata, ali grem? popraša deček bolnika.

In bolnik prikima. Na obrazu pa se mu je bralo skeleče vprašanje: Bog vé, ali te bodem še videl?

Urbanček pokrije širokokrajnato očetovo pokrivalo, dene ná-se iz trsja spleteni plašček, natakne lesene coklje, mati mu stlačijo za srajco kos ovsenjaka in — hajdi na pot.

— Urbanček, le pazi, da ne zgrešiš stezé. Vedno se drži leve. Če prav si vže večkrat hodil po stezi, a noč ima svojo moč in temà bo, ker je oblačno in deži.

— O, bom vže!

In Urbanček zgine v lesovji . . .

Mračilo se je in dežilo je. Za dež ni bilo ravno toliko mlademu Urbanu, da-si ga je usekala marsikaka mokra veja v lesovji zdaj čez prsi, zdaj čez roko, zdaj v lice. Tudi polzélo je in parkrat je padel Urbanek po mehkeji stezi, kakor je bil dolg in širok. A pobral se je in hitel naprej, da-si se je poznalo vselej nekoliko sledj njegovoga padca na hlačah ali plaščku. Tudi črno pokrivalo je kazalo rjave lise in dlan desne ročice mu je opraskala pri teku nadležna borova veja. A Urbanek nocoj ni utegnil misliti na to. Preveč mu je polnila srce misel na bolnega očeta. Samó tiste besede materine: „noč ima svojo moč“ rojile so mu večkrat po glavi, da-si jih je izbijal iz glave. O drugem času ne bi bil šel po noči tako daleč od doma za nobene denarje. Kar mislil si je: zdaj-le, pa zdaj-le me bode nekaj zgrabilo. In ta dež, ki je šumel po drevji, premotil ga je tolikokrat. A pot si je dobro zapomnil. Malone jedno uro je vže tekkel po stezah navzdol. Kar začuje šumenje dereče reke.

— Ahà, misli si, zdaj sem pa vže dober!

In skoro bi se bil vže začel rogati črneji noči in strah ga je minul popolnoma. A teče še četrt ure in vode vender ne ugleda. Zopet mu mravljinci gredo po životu.

— Ali ne grem prav? vpraša samega sebe na pol glasno.

In čuje odgovor. Jek mu pobere iz ust zadnjo besedico: „prav.“ —

Kar se mu razjasni tožni obrazek.

— Je vže, zakliče kar na glas. In jek mu odgovori: „je vže.“ —

Oho! Ali ta voda ni taka kakor je bila navadno. Ko je hodil v šolo, kar prebredel bi jo bil časih najrajše, da ni slušal strogega ukaza očetovega, da po vodi ne sme brésti. Ali danes je rečica postala reka. Uhu! kako bobni ob skale. Urbanu kar sapa zastaja. — Nu, pa saj je mostiček. Ta me bode vže držal, mislil si je deček.

Nekako plaho stopa do lesenega visokega mostú. Noč je bila temna, a videle so vender njegove bistre oči, da se mostič majè, hudo majè. Vže so mu prišle nasproti misli, da bi se vrnil; kar se zopet spomni bolnega očeta.

Prekriža se, moli molitevco na čast svojemu angelju váruhu, potem pa stopi pogumno na most. Zdaj še le se je popolnem prepričal, kako slab je mostiček. Kar gugal se je na njem ves čas, ko je stopal čezenj. To je bilo dobro, da je bil deček lahak in uren in da je mostič imel držaj ob jednej strani.

Srečno poskoči na óno stran reke. Samó pogleda še v reko mej skalovje pod mostom, a grôza ga izpreleti in hitro teče po cesti naprej. Ni bilo treba dolgo časa. Kmalu čnje lajati psa, ki ga je dobro poznal po glasu. Bil je namreč gospoda župnika lovski pes, s katerim sta vže večkrat zajce gonila.

Noč je vže dobro pritiskala, ko stopi Urbanek pred farovška vrata.

— Bunk, bunk, bunk! začuje se po farovškej veži. Deček ni mogel namreč doseči kljuke; sname cokljo in udari v hitrici z njo na vrata.

— Kdo pa je? čuje se glas od znotraj.

— Jaz.

— Kdo?

— Jaz.

— I kdo pa si ti?

— I jaz sem, no!

— Če nehčeš povedati, pa zunaj bodi!

— Brž, brž, obhajaj!

Takrat pa vže zaropoe ključ v vratih in počasi odpira kuharica vrata.

— Čegav si pa? popraša premočenega dečka.

— Travárjev z Lese.

— Kdo pa je bolan?

— Brž, brž, mudí se!

Kuharica, prepričavši se, da ne bode mogla tako kmalu napasti svoje radovednosti, pohiti v gospoda župnika sôbo.

Gospod župnik pride nato sam v vežo ter sta se s fantom bolje razumela. Ukaže dečku prinesiti malo večerjice, veli poklicati cerkovnika in kmalu potem otidejo „z Bogom“ gori na Leso.

Urbanek je povedal cerkovniku, kako je z mostičem. Cerkovnik naznani tudi župniku, da bo težko most prenesel vse tri onkraj reke, ako se ni vže podrl. Posvetovali so se v naglici, kaj bi ukrenili? Cerkovnik pravi:

— Vesté kaj, gospod župnik? Življenja nismo varni na mostičku. To je gotova. Naredimo pa takó. Jaz vzamem s seboj vrv. Fant, ki je lehak in ga ima Bog še bolj rad, ker je nedolžen, poteče najprvo čez most z jednim koncem vrvi in ga priveže dobro za kako drevo. Drugi konec pa obdrživa mi dva. Če bi se ravno nesreča prigodila, da se most, ali bolj prav: brv, podere, rešiva se vsaj za vrv, če prav sva vže mokra potem kakor cunjá. Bolje je: drži ga, kakor lovi ga.

— Matijec, ti si modra glava, reče župnik cerkovniku in takó se je zgodilo. Zvončkanje in molitev sta spremljevala ponočne popotnike.

Kmalu so pri mostiči. Še se je držal po konci. Cerkovnik poklekne pred sv. Rešnjim telesom, župnik globoko vzdihne, Urbanek pa se prekriža in steče z vrvjó po mostičku. V jednom trenotku — in obrazi se razveselé. Urbanek priveže kar se dá trdno vrv na deblo debele jelše in zakliče: „je vže!“ Cerkovnik poskusi najprvo. Vender se ne more premagati, da bi še jedenkrat ne zaklical:

— Urbanček, ali bo-o?? —

— Bo — bo!

In cerkovnik, ki je vže tudi dobro pritrdil vrv na tej strani reke za močno vrbo, začne stopati nevarno pot po mostiči.

Ali njemu se vže ni tako dobro izpodneslo kakor dečku. Ravno na sredi mostička zahrešči nekaj pod njim in on obvisi na vrvi.

Gospod župnik je vže držal roko za blagoslov in odvezo. Ali cerkovnik je bil gibičen. Po rokah se premiče hitro po vrvi in takój je zopet na drugem delu mostiča, ki se je še držal po konci. Vže je poskočil na tla k Urbaniku, ki se je strahú zgrudil na zemljo.

Na gospod župnik? Bil je tudi še mlad in uren. Krepko pritisne Najsvetejše na svoje prsi, vzdihne globoko in se spustí po pretrganem mostu, držeč se oberoč za vrh. Nekoliko vode je pač zajel v svoje skorne, ko se je zagnal na sredi mosta na drugo stran, a nesreče druge ní bilo.

Hitro odhití potem s cerkovnikom za dečkom, ki je šel naprej in pot kazal. In zopet se je čul po lesovji cerkovnikov zvonec in iskrena molitev gredočih.

Naposled ustopijo nočni potniki v Travárjevo hišico.

— Mir bodi tej hiši, izpregovori duhovnik.

— In vsem, ki v njej prebivajo, odgovori cerkovnik.

Bolnikov obraz se je nasmehnil kakor pred petimi urami, ko mu je sinček pogledal v gubasto lice. Ali ta nasmeh ni bil britek, ampak sladák.

Gospod župnik je zvršil svoje opravilo. Sleče beli rokavnik in štolo in potem poprašuje, kako se bolnik počuti. Iz žepa privleče stekleničico in jo dá materi, rekoč: „To-le mu dajte na vsaki dve uri po tri kroglice na vodi.“

Cerkovnik pa je nekako namajal z glavo, kakor bi hotel reči: „Ahà, saj sem vedel!“ Poznal je namreč vselej vže po obrazu gosp. župnika, kako je z bolnikom.

Pomenkovali so se potem še nekaj časa, pripovedovali o nevarnem potu in tolažili drug drugega.

— Sam angelj váruh je nama bil Urbanček, reče gospod župnik.

— Saj sem jaz vže to poprej pravil, predno smo otišli; ali ni res? vpraša cerkovnik.

Oče in mati pa sta se jokala; tako ju je to ganilo.

Popolnoma se je potolažila družina Travárjeva.

— Si vže priden, Urbanček! pohvali gospod župnik dečka in mu stisne nekaj v roko.

— Čvrst fant to! potrdi še cerkovnik in — družina Travárjeva je ostala zopet sama.

Drugi dan pa je Travár zatisnil oči, popolnoma udan v voljo božjo. —

P. B.

Danes meni, jutri tebi.

(Basen.)

Lisica se je smijala volku, ki je padel v voljšo jamo. Veselo je skakala okolo jame in upila, da je volk velik bedák, ker ni znal ljudske zvijače. Ko je také okolo jame skakala in upila, zvrnila se je sama vánjo.

J. B.

Pomoč kristjanov.

I.

Načetkom šestnajstega stoletja, v ónih žalostnih časih, ko so Turki pustošili naše slovenske kraje, prebivala je ne daleč od vélike ceste, ki pelje preko Gorjancev proti Ljubljani, v malej koči uboga družina. Živili so se ob delu svojih rok; obdelovali so malo polja ter vinograd, kar jim je dajalo le pičlega užitka. A vender so bili pri vsem tem zadovoljni in blagoslov božji jih je spremljal povsod.

Po trudapolnem delu po leti nastopila je bogata jesen s svojimi darovi; prav prijetno je bilo, ker je bilo vsega v obilici na polji in v vinogradih. Samó jedna skrb je grenila veselje vsakemu, in ta je bila turška sila. Večkrat so bili Turki vže oplénili in požgali mesta in vasi, pokončali polja in vinograde, ter odvedli s seboj ujete kristjane. Kaj tacega se je bilo bati tudi letos. Pripovedovalo se je bilo vže poprej, da se bode jeseni najbrže treba braniti proti Turku, ki ga je običajno prihajalo „kot listja in trave.“

Nekega večera vrača se gospodar naše koče iz vinograda proti domu. Vreme je lepo jasno in obilo zvezdic se blesti na nebu. Še predno zazvoni „zdravo Marijo“ zapazi naš gospodar na Gorjancih velik krés in kmalu na Kočevskih hribih drugega in tretjega. Kaj to pomeni, vedel je dobro. Bližala so se namreč turška krdela čez Belokranjsko preko Gorjancev; da bi ljudje bili pripravljeni na pretečo jim nevarnost, goreli so kresovi. Naš gospodar pride domóv ter pové takój ženi, da jim je v kratkem pričakovati turških gostov. Vsi se ustrašijo ter ne vedó, kam bi se dejali. Zna se, da je najbolj skrbelo gospodarja samega. S težkimi žalji si je postavil kočo in mirno živel v njej s svojo družinico, a zdaj naj pride kruti Turek tudi do njegove koče, da mu jo zažgè in pripravi njega in njegovo družino na beraško palico. V teh skrbih siromak ni vedel drugje iskati pomoči kakor v molitvi. Pokleknili so vsi okolo peči, in molili „rožni venec.“ Prosili so nebes Kraljico naj jih varuje hudega, naj jih čuva v tej pretečej nevarnosti.

Bleda luna se prikaže iznad Gorjancev kakor bi hotela pogledati, kaj se godi takraj gorà, in videti véla lica ubogih Dolenjcev. Kresovi pa so jeli polagoma ugaševati liki svečice na jesenskih grobovih. —

II.

Poglejmo nekaj let nazaj. Pod Gorjanci stalo je na samem veliko kmetsko poslopje imovitega kmeta, Gradjana po imenu. Daleč na okolo slovela je njegova kmetija. Ko so prihajali Turki na Dolenjsko v „gosti,“ ustavili so se vselej pri njem ter mu niso nič žalega storili, ker se je znal proti njim dobro vèsti. Ko je prišla grozovita turška druhal, odprl jej je vse svoje shrambe in kleti, da so pili in jedli, kolikor so hoteli, samó da njemu niso storili nič žalega. Bil je pa Gradjan pobožen in bogaboječ kmet. V kotu vélike sobe je imel v lepem oltarčku podobo Matere Božje, katero je z veliko pobožnostjo častil. Turki so se mu čudili in ga zaradi tega tudi zasramovali, a vender mu niso storili žalega.

Nekoč, ko so se Turki, od kristjanov premagani, vračali domov, oglašé se zopet pri Gradjanu. V svojem gnjevu nad kristjani, norčujejo se tudi nad podobo Matere Božje ter jo vržejo iz kota; jeden jo celó z nogo sune, ali v tem trenutku britko zaječi. Gradjan pobere podobo in ne reče ničesar. Naglo ostavi hišo, da bi se ne razjezil ter še bolj ne razdražil krutih Turkov. Ker ga dolgo ni bilo nazaj, začnó Turki razgrajati ter razbijati pohištvo. Gradjan boječ se, pokazati se Turkom, bežal je s podobo proti onem kraji, kder sta bila skrita mati in sin. A tisto noč se je zasvetil pod Gorjanci velik ogenj in vsa gospodarska poslopja Gradjanova so bila uničena v prah in pepel. Ljudjé, ki so iz daleč videli ta požar, križali so se ter jokajoč se ozirali k nebu in prosili pomoči. Gradjan je kar čez noč osiromašil; poprej tako bogat, bil je zdaj berač. Žena mu je kmalu potem umrla, sin je šel k ptujim ljudem, a on sam je komaj živel. Ljudjé ga niso nič kaj radi imeli, ker so mislili, da je bil prijatelj Turkom in se z njimi bratil. Dve leti pozneje je tudi on umrl, zapustivši sinu vse svoje premoženje — óno jedino, najdražjo mu podobo Matere Božje.

III.

Naš gospodar v začetku naše povesti ni nihče drug nego sin Gradjanov. Nekaj let po očetovej smrti, naselil se je v tem precej skritem kraji ter si napravil leseno kočó, kder je mirno živel ter pridno delal. Ljudij se je izogibal, ker mu niso bili na roke zaradi njegovega rajnkega očeta. Živel je tedaj v samotnej koči s svojo družinico ter neumorno delal. Ono sveto podobo, dedino očetovo, obesil je na vnanjo steno svoje kočé, in kadar koli se je ozrl vánjo, dajala mu je ta podoba nek čuden pogum in zadovoljnost v vseh njegovih opravilih. V britkih urah vzdihoval je pred podobo: „Pomoč kristjanov, prosi za nas!“ —

Teden dni pozneje, ko so goreli kresovi po hribih, prikazali so se Turki vže na več krajih tákraj Gorjancev ter pokončavali vse, kar se je dalo pokončati. Ljudjé so se jim večinoma poskrili, ker takej druhali se ni bilo dobro ustavljati. Da-si so bili tu in tam gradovi, vender jim niso bili sami kos. Zbirali so se večjidel v glavnem mestu, katero jedino se je moglo Turkom postaviti v bran.

Tudi letos je šla velika turška tólpa proti Ljubljani in imela bi bila iti po vélikej cesti ne daleč od Gradjanove kočé. Ubogi ljudjé so ostavili svojo kočó ter se skrili v gozdno votlino, kakeršnih se po ónih krajih več najde. Napočil je dan in začuje se ropot konjskih kopit sém od vélike ceste. Kar je bilo bližnjega polja, poteptali in pokončali so vse, in baš iz ónih žalostnih časov imamo národen prigovor: „Kamor stopi turško kopito, tam ne vzraste več trava.“

Dva izmej Turkov pa kreneta na čilih konjih v stran po soteski, ki je peljala do Gradjanove kočé. Gradjan je bil po nekem opravlku prišel blizu kočé. Ko ugleda Turka, skrije se za plot, da bi ga ne zapazila. — „Ali tudi to gnezdo izpremeniva v pepel?“ pravi prvi. „Dajva je!“ reče drugi in vže se bližata h koči. Toda v tem trenutku ugleda prvi jezdec podobo na steni ter pravi: „Pustiva siromaku ta dom; glej to podobo na steni! Še se spominam, da sem nekdaj dolgo v nogi čutil bolečine, ko sem na Gorjanceih jedno tako podobo sunil.“ Ko sta pa naprej jezdila, bil je prvi jezdec globoko zamišljen in nič rad ni govoril. Spominal

se je in spominal nazaj na óna leta prve mladosti, in spomnil se je, da je tudi njega učila mati moliti pravega Boga. Bil je janičar izmej krdela kristjanskih otrok, ki so je Turki odveli s sebój, da so postali najhujši sovražniki kristjanov. Ves pot je premišljeval in le malo govoril. Ko so pa prišli blizu Ljubljane ter v taboru prenočevali, izginil je po noči preganjalec kristjanov — mladi janičar.

O njem Turki niso nikdar več izvedeli, kam je otišel in kaj je storil. A najbrže je popustil vero Muhamedanov ter se podal zopet v naročje prave katoliške vere, v katerej ga je nekdam poučevala njegova dobra in skrbna mati.

IV.

Turki so bili tepeni. Kolikor jih je še živih ostalo, vračali so se zopet proti Metliki in od tukaj domóv. Nazaj gredé pokončavali so po svoje starej navadi, kar so pustili poprej, in zgorela je marsikatera vas in na samem stoječa koča. — Gradjanova družina je še vedno prebivala v gozdu, od koder je le gospodar včasih prišel pogledat, jeli so se vže vrnili Turki ali ne. Za nekaj dni čuje se vest, da so bili tepeni ter se vračajo domóv. Zopet se je vrnil v velikih skrbah za svoj dom v duplino. Zdaj je vzel s sebój tudi podobo Matere Božje, katero je bil zadnjič pozabil iz strahú, ko je zagledal Turka jezdití proti koči. Ali ravno ta podoba je bila vzrok, da mu Turka nista zažgala koče. Nesel jo je zdaj v podzemeljsko votlino. In ako bi bilo takrat moglo oko človeško pogledati v to ubožno skrivališče, videlo bi bilo tam ubogo družinico klečečo pred podobo Matere Božje molíti: „Pomoč kristjanov, prosi za nas!“

* * *

Nevarnost je bila pri kraji; Turek se je premagan vrnil preko Gorjancev.

Gradjanovi so se zopet vrnili v kočo stanovat. Bil je vže skoraj zadnji čas, da so prišli zopet v gorko kočo, ker jelo je vže mrzlo postajati in jesenske ptice so se vže jele oglašati pri koči.

Prenesli so zopet ono podobo Matere Božje do koče, a zdaj je niso več obesili na vnanjo steno, ampak obesili so jo na steno poleg peči, kder so se vsak večer zbiralí v glasnej molitvi k nebeškej Kraljici.

Živeli so zopet srečno in zadovoljno na svojem malem posestvu, spominaje se, kako čudovito jih je rešila Marija, pomoč kristjanov. Ko je Gradjan umiral, poklical je svoje otroke k postelji ter jim dajal lepe nauke, naj nikoli ne pozabijo častiti svoje rešiteljice — Kraljice nebes. Podobo pa so iz velikega spoštovanja prenesli v bližnjo cerkvico, kder je mnogo let ostala. In kadar koli se je zopet bližala turška sila, zatekali so se ljudjé od vseh strani v óno cerkvico k Materi Božjej in iz sto in sto grl se je glasila v nebo zaupna molitev: „Pomoč kristjanov, prosi za nas!“

Milan Šašelj.

Vzpomladansko veselje.

Poglej, obrni se okrog,
Zelena gora, živ je log:
Povsod je vzpomladanski cvet
Vesoljni v svate vabi svet.

(S. Jenko).

Vzpomlad je tù, vesela cvetoča vzpomlad, otroci, veselite se je, dokler ste še v svojem mladostnem, nedolžnem veselji. Modro nebó tako lepo jasno nad nami, polje in travniki v najlepšem zelenilu, drevje v cvetji, ptičice, naše stare znanke, prijetno prepevajoč — vse, vse nam oznanja, vse nam kliče, da je vže tù prijetna in vesela vzpomlad. Zatorej vèn, otroci, na prosto, tam doli k bistremu

potočku, tam doli je vže vse polno prelepih vzpomladanskih cvetic. Le hitro, da si jih natrgamo in povežemo v šopke in vence! Vže so tù beli zvončki, rumene trobentice in prijetno dehteče vijolice. Anička jih ima vže polno košarico in tudi venček na glavi, a še vse premalo jih je; še, še jih je treba, za očeta, mater, bábico in tudi malega poniglávčka Stankca, ki tako veselo skače v naročji skrbne matere. Ali ste pa tudi vže slišali pripovedko o prvej vzpomladanskej cvetici? Ako ne, poslušajte, naj vam jo jaz povem.

Nastopila je vzpomlad. Sneg je skopnel, polje in travniki so se jeli zeleniti, drevje cveteti. Ko se je vse to godilo, vzbudila se je nežna čebelica iz zimskega spanja. Vzbudila je pa tudi druge svoje továřišice in jim rekla: „Pojdimo gledat,

če je še led in sneg zunaj.“ Pa ni bilo več snega ne ledú, solnee je gorko pripekalo in povsod je bilo gorko. In čebelice so zlezle iz panja, umile si svoja krilca in vzletele prvič v božjo naravo.

Najpred so šle k jablani in jo vprašale: „Ali imaš kaj za naše lačne želodčke?“ Jablana jim reče: „Nè, nimam še nè; prišle ste prezgodaj. Moje cvetje še ní razvito. Pojdite tjà doli k črešnji.“ In letele so čebelice k črešnji in jej rekle: „Črešnja ljuba, ali imaš kaj cvetja za nas? Lačne smo!“

Črešnja jim reče: „Pridite jutri, danes so moji cvetovi še zaprti. Kadar bom v cvetji, prav ljubó mi bo, ako pridete.“

In vzletele so čebelice k tulipanu, ki je imel velik, lep cvet, pa ni bilo v njem niti vonjave niti slaščice. Čebelice tu niso mogle dobiti medú. Vže so se hotele domóv vrniti, ko ugledajo globoko v grmovji lepodehtečo cvetico. Bila je pohlevna vijolica. Čebelice prileté in vijolica jim odprè svojo cvetlično čašo. Bila je čaša polna dišave in medú. Čebelice so se napile in še domóv prinesle prvi med, ki so ga dobile vzpomladi.

V sobi mojega tovariša.

Isli si mojega tovariša, sedečega v naslonjači. Orgljice premika po ustih in daje „takt“ svojim godecem. Ob znožji njegovem leži zvesti „Prijan“ in mu pritiska mokri gobček na skorne, vesel veselega gospoda.

V kotu stoji visoka kletka, po katere železneji žici zeleni papagajček močno pribija svoj kljun ter kriči kakor razposajen otrok.

Na postavci stoji druga kletka. Žolti kanarček pleše po njem ter drobi vesele pesni, katere si je pa precej prestrojil po „vižah“ svojega sosedu. Sosed njegov pa je mali čižek, ki ima za belo zavěso pri oknu svoje stanovanje. V vodi si pere svojo suknjico, da ga je gledati veselje, ter pomižikuje svojemu sosedu na postavci.

Spodaj na oknu prenaša črni drôzg svoj debeli životek ter brska in kljuje po korenji, da se vse kadí.

Na drugem oknu ima plaha prepeličica svojo palačo. Boječe se ozira okolo sebe kakor sramežljiva deklica ter izbira bela mravljinčja jajca. —

In zdaj si mislite, otroci! kak hrušč in trušč, kak vik in krik, kako žvrgolenje in gostolenje mora to biti, kadar igra moj tovariš na orgljice svojim ljubljencem. Prepeličica poje: pet-pedí, kanarček poje: „naprej zastava Slave“, čižek drobí národne pesence in drozg ureže kakšno po svoje. Paperlè (papagaj) kriči, da gre kar po ušesih, Prijan pa gode po svoje in če ni drugače, zalaja tudi časih ali pokaže na palici svojo umetelnost. — Kaj nè, otroci! to bi bil semenj za vas?

Toda danes je drugače. Moj tovariš nima orgljic v ustih; ním sloní v naslonjači in izpušča dime svoje cigare po sobi. Prijan stresa nevoljno svoj gobček ter se preselí od gospodovih nog v drugi kot sobe. Krivokljuni „paperlè“ gleda od daleč obraz svojega gospoda in daje od sebe nevoljne glasove, ker mu gospod danes še ni ponudil svojega prsta, da ga poljubi s kljunom in pritisne na-nj svojo ostro nožico,

Kanarček drobí žalostinke: kako bi jih nè? Ni še dolgo od tega, kar je izgubil svojega tovariša, s katerim sta preživela toliko veselih uric. Ali ta hudobna smrt tudi ptičkom ne prizanaša. Pozabil je to bitko izgubo vže nekoliko, a danes mu pa gospodov tožni obraz nove rane seka po njegovem drobovji.

Nežni čížek tiči v kotu in niti svojega sosedu na postavci ne pogleda danes skozi mrežasto zavêso. Debeli drozg pod njim pa si hladi svojo žalost v korenčkah. Tako tolče s svojim močnim kljunom, da kar vse leti na okoli; in na vso to jezo se zažene še v vodo, da škropi po vsej okolici. Kako bi mogel pač drugače razodeti sočutje svojemu gospodu? Vsak po svoje!

Na prepeličej palači pa visi črna zastava. Kako tudi ne: saj je smrt pobrala danes njeno gospodarico, lepo prepelico. Na tleh leži z razbito glavico. Sirota je plesala in skakala na vse pretege — predpust je bil — in skočila je tako visoko, da je zadela ob železni strop in razbila svoje možgančke. In zdaj je ni več, prepeličice, da bi klicala zjutraj svojemu gospodu k vstanku: pet pojdi, pet pojdi!

Ptički ne vedó, Prijan ne vé, kaj se je zgodilo. Gospod pa vé in zato ne ubira danes ptičkom glasov na orgljicah. In to čutijo ptički, zato žalujejo s svojim gospodom. Le Prijan je videl pozneje, kako je gospod poklical mlado sivo mačico, da bi zagrebla pozemeljske ostanke nesrečne prepeličice. Ali mačica ni hotela ubogati gospoda. Na površji zemlje je ležala mrtva prepeličica — noričica, dokler se je ni usmili stari maček in jo zagrebel v hladni grob svojega lačnega želodca, kder počiva vže več njenih vrstnic. —

B.

Deklici modrejši od starcev.

(Spisal grof Leo Tolstoj; iz ruskega preložil J. Barlé.)

Dilo je zgodaj zjutraj na samo Veliko noč. Ravno je prenehal sanenec. Na dvoriščih je ležal še sneg, a po vási je tekla voda kakor v malih potocih.

Ondù, kder se cesta zavija mej dvema dvoriščema, doli pod gnojiščem, napravila se je velika luža. K luži sta prišli dve deklici, vsaka iz svojega dvorišča, jedna mlajša, druga starejša. Obé sta njiju materi oblekli danes v nova sarafančka. *) Manja je nosila siv, večja rumen sarafanček. Obé sta bili zavezani v krasne rutice.

Prišli sta deklici po obedu k luži, pokazali jedna drugej svojo obleko in začeli se igrati. Hoteli sta malo po vodi čapljati. Zagazila je mlajša v čreveljčkih v vodo, a starejša jej je rekla:

— Nikári ne hodi, Malaša, obuta v vodo, — mati te bode kregala. Daj, bodeve se poprej sezuli! — Sezuli sta se deklici, zagazili v lužo in šli jedna drugej nasproti. Zagazila je Malaša vže do gležnja in dejala je:

— Globoko je Akuljuška — bojim se!

*) Sarafanček = ruska národna obleka za deklice,

— Kaj bi se bala, saj ne bode več globejše. Pojdi semkaj k meni! —
Približavala se je jedna drugej. Akulka je govorila:

— Malaša, pazi ne škropi, počasi pojdi!

— A komaj je ona to rekla, — udarila je Malaška z nogo po vodi — in poškopila baš Akuljkin sarafanček. Ves sarafanček jej je poškopila, dà, še nos in v očesi palo jej je nekoliko kapljic. Zapazila je Akuljka na sarafanu lise, razjezila se na Malaško, okregala jo in stekla za njo, da jo udari. Prestrašila se je Malaška, opazivši, kaj je napravila, skočila iz mlake in stekla proti domu.

Ravno je šla mimo Akuljkina mati in se začudila, opazivši, da je hčerkin sarafanček poškopljen in srajčica zamazana.

— Potepenka ti, kje si zamazala?

— Malaška me je navlašč poškopila! —

Dohitela je Malaško Akuljkina mati in jo udarila po zatilniku. Zakričala in zaplakala je Malaška, da se je slišalo po vsej ulici.

— Zakaj tolčeš mojo? — začela jo je kregati sosedka.

Beseda za besedo, skregali sta se ženi. Prišli so tudi kmetje, zbrala se jih je na ulici cela tolpa. Vsi so kričali, nobeden ni hotel poslušati drugega. Prepirali so se, prepirali, drug je kregal drugega, še potolkli bi se bili, da ni bilo Akuljnine bábice. Pognjetla se je nekako v sredo mej nje in jim jela govoriti:

— Kaj vam je, kaj, ljudjé božji? Pa na današnji praznik? Čas je, da se veselimo, a vi ste se začeli prepirati. Kaj se več ne bojite Bogá? —

Dà, ali še poslušati je niso hoteli starke, še nogé so jej skoraj izpodnesli. Ne bi jih bila starica pregovorila, da jih niso Akuljka in Malaša. Dokler so se žene prepirale, očistila si je Akuljka sarafanček in prišla zopet k mlaki. Vzela je kámenček in začela z njim po mlaki brskati, da bi vodo na ulico prepustila. Dokler je ona tu čapljala, prišla je tudi Malaška in jej začela pomagati s trščico žlebiček kopati. Ravno so se počeli kmetje suvati, ko je voda deklicam po žlebičku na ulico utekla, ravno na óno mesto, kjer je bábica kmete mirila. Deklici stekli sta vsaka ob jedne strani potočeca.

— Drži ga, Malaša, drži! — kričala je Akuljka. Tudi Malaša hotela je ravno to povedati, vender sirotica ní mogla, ker se je preveč smijala. Takó sta deklici ob potočecu tekli in se smijali trščici, katera se je v potočecu potopávala. In pri tekli sta baš v sredo kmetov. Opazila ju je bábica in govorila kmetom:

— Ne bojite li se Bogá? Oj vi prismode! Hoteli ste se zaradi teh deklic tepsti, a óni sta vže davno pozabili in se zopet skupaj v pristrčneje ljubezni igrate. Modrejši ste od vas! —

Pogledali so kmetje deklici in se sramovali. A potem se nasmijali drug drugemu in otišli vsak na svoj dom.

— Če ne bodete kakor nedolžni otroci, ne pojdete v nebeško kraljestvo. —

Usmilite se sirot.

Bila sta bratec in sestrice. Oče in mati sta jima umrla. Otroci, ki nimajo očeta ne matere, sirote so. Na vsem svetu nimajo nikogar, kakor dobrega Boga v nebesih. A Bog je vsemogočen, neskončno dobrotljiv in usmiljen. Njegova milost je velika. Od njega imamo življenje in zdravje. On nam daje moči za delo. On ukaže solncu, da nas greje in obseva; vetrovom in oblakom, da nam prinesó dežjá, zemlji, da nam rodi žito in sadje. Bog storí, da se led in sneg taja, da polje in gozdi zelené, da drevje cvetè, da žito in sadje zori. Z njegovim blagoslovom nam tekne jed in pijača, delo in počitek. Vse, kar je dobrega, imamo le od Bogá. Vsi živimo po njegovej neskončnej milosti; kadar on hoče, moramo

umreti. Zatorej zaupajte na Bogá vsi, ki ste revni in nadložni; Bog vam pomore. On vas ne zapusti, če tudi nimate očeta ne matere, On je naš oče. Bog skrbi za vse, Bog vse prav naredi. Povsod, kjer koli si, misli na Boga, in Bog bode s tebój in ti dal dobrih ljudi, ki bodo skrbeli zate, kakor bi imel očeta in mater.

Bog je skrbel tudi za bratec in sestrice, ki nista imela več starišev. Pripeljal ju je v hišo dobrih ljudi, ki so skrbeli za nju.

In vi, otroci, ki imate še dobre in plemenite stariše, pázite se sirot. Vsaka sirota je po Bógu vaš bratec ali sestrice. Prosite torej svoje stariše, da se je usmili in jej pomorejo in Bog bode blagoslovil vas in stariše vaše zaradi sirot, katerim ste dobro storili.

—é.

Ptičje ženitovanje v gozdu.

(Šaljiv prizor; spisal Janko Barlè.)

(Lep, gorák pomladanski dan. Zelena griva [trata] pod košato bukvijo, a poleg grive nekoliko leskovih grmičev, kateri so vže dobro ozeleneli. Na grivi mnogo vsakovrstnih slaščic in pri-grizkov za izbirične ptičje želodčke).

Senica (z belim predpasnikom hití urejevati slaščice in se vsak čas skrbno na vse strani ogleduje): Tako dolgo jih ni! Kaj vender delajo? Vrtim in sučem se tú kakor vrtaljška ves božji dan, a na zadnje bodem pa le še okregana. Sem li jaz kriva, če bodo slaščice prepečene in juha mrzla, kadar pridejo? . . . Sama ne vem, kje mi glava stoji, a na zadnje bodem imela namesto zahvale le prigovarjanje. Ta kuharica, kuharica — rekli bodo — vže zopet je preveč solila. I saj gotovo ne bi šla, da prirejam jedila za svatbo, ako bi ne bilo mej nami starega prijateljstva — hm, odkrižati se jih vender ne morem — izvestno bi mi zamerili. Križ in pa križ! Poslala sem vže palčka, da gre gledat, če vže gredó in zdaj ni njega niti njih. To so jih vže morali kje ustaviti.

Palček (priskaketá ves spehan). Vže gredó, vže gredó — skoraj bodo tú! — Jeli vže vse pripravljeno? . . . (Sliši se petje in vriskanje vedno bliže.)

Senica: Nò, hvala Bogu, vender naposled! Bala sem se vže — zdaj pa le urno! kaj se ogleduješ? (Prikaže se slovesni sprevoz. Naprej korakajo peveci: pénica, lastovka, ščinkovec in kos; za njimi zaročena: slavček in njegova nevesta, potem njiju stariši, starešina kalín in več svatov, mej njimi tudi lišček in vrabec. Vsi so praznično oblečeni).

Kalín (modro): Gospóda moja! Tú je mesto, katero sem izbral za denašnjo slavnost. Mislím, da bode vsem po godu. Prav prijazen kotiček! Prosim izvolite! (Pokaže vsakemu mesto; na prvo mesto posadí zaročena, k njima njiju stariše, potem druge svate, zadnje mesto dobí vrabec).

Vrabec (oziraje se na vse strani, zašepa liščeku): Hm, hm — prijatelj — hm, hm, — mislim, da bi bilo dobro (ogleduje se še vedno in kima z glavo) — kaj prigrizniti. Kosmata kapa! — dolg pot je bil prijatelj — kaj neki tako dolgo pripravljajo? (Ogleduje se). Ahà! evo ga palčka vže nosi — ta je pa pametna, ta — da bi le skoraj do mene prišló.

Palček (v prazničnem oblačili donaša jedí; najprej ponudi zaročencema potem drugim svatom; vsakemu se globoko prikloni in reče): Izvolite! — (Naposled pride tudi do vrabca, kateri slaščice vže dolgo z očmi spremlja): Izvolite, gospod!

Vrabec (veselo): Ta je pametna, ta. Pa poglej vender, kaj je vse tukaj pripravljeno! Hm, hm — same slaščice, ne vem kaj bi si izbrál. (Premetuje kosce.) Hm, prijatelj, veste, jaz imam táko navado — hm, vsakega po malo — prosim dajte še óno semkaj. (Vzame precej obilo vsake slaščice.)

(Družba se veselo zabava. Starašina se razgovarja z ženinom in nevestico, ponuja jima slaščice i. t. d., drugi svatje se tudi po svoje zabavajo, a vrabec se kar maši z jedili, samó éasi zašepatá k liščeku): Izvrstna kuhinja, kaj ne prijatelj, hè, hè, hè!

Kalín: Gospoda moja, prijatelji dragi! Zbrali smo se danes v tem prijetnem kotičku, da počastimo naša zaročena gospodičiča slavčeka in njegovo lepo nevestico. Sreča naj jima cvetè v življenji, prepevata naj dolgo v tem gozdíču in povelíujeta lepo naravo božjo. Živela!

Vsi skupaj: Živela zaročenca, živela! (Pevei zapojó): Živela!

Slavček (ženin): Zeló me je razveselila zdravica gospoda starašine, in pri-
srčno se zahvalujem vsem skupaj, ker ste naju danes počastili. (Svatje kričé):
Živio ženin, živio! (Pevei stopijo v kolo in zapojó: prvi glas poje penica, drugi lastovka, tenor
ščinkovec, a bas gospod kos. Zapojó óno staro, vender prekrasno písenco, katera se, kadar se do
konca izpoje, zopet začne iz začetka in večkrat ponavlja, vender takó, da se vedno hitreje poje,
glasi pa takó-le):

„Oj cízer, cízer, cízerja,

Bog živi náš'ga ženina.“

(Gospod starašina nazdravlja tudi starišem zaročencev in drugim znamenitejšim svatom, a
pevei vsako njegovo napitnico dovrše z ubrano písenco).

Kalin (ko je vže mnogim nazdravil): Mislim, da bode vsakemu po godu, ako
se v imenu vseh zahvalim gospodom pevcem, kateri so se toliko trudili, da nam
ustrežejo s svojim izbornim petjem. Živeli!

Vsi svatje: Živeli! Živeli! (Nazdravlja se gospodu starašini, potem nazdravljajo svatje
drug drugemu in prepevajo, da se sliši daleč na okrog).

Vrabec (vže dlje časa nekaj zamišljen, odkašlja se, vstane in začne): Prosim, gospóda
moja, pa brez zamere! Mnogo se je danes v naši veselej družbi nazdravljalo in
vender smo pozabili na nekoga, kateri se je mnogo trudil, da je denašnja sve-
čanost tako vesela in tako slovesna. Gospóda moja! pozabili smo na ono, katera
se je mnogo, mnogo trudila, katera je vse te slaščice tako ukusno pripravila, da
se naši želodčki kar od miline raztapljajo, a to je — gospóda moja — to je spo-
štovana naša kuharica — gospá senica. Bodi jej pristrčna hvala — živela naša
kuharica — živela!

Vsi skupaj. Živela! Živela!

Vrabec (k liščeku): Pošteno mi je vroče. Saj sem pa tudi govoril, ménim!

Lišček (k vrabecu): Res, dobro ste napravili.

(Družba je vedno živáhnejša. Gosté in veselé se do solnčnega zahoda in še le tedaj se začno
razhajati. Zadnji gre vrabec ter govori po poti):

Danes pa, danes, dobro smo se imeli. V takej družbi še, še! Prav težkó
mi je, da smo se vže ločili. So pa tudi bili bogati. Nisem vedel, bi li se čudil
onim slaščicam, ali bi jih le jedel. Izvrstna kuhinja, hè, hè, hè! Vse se ženi,
nazadnje si tudi jaz kje kako gospodinjo poiščem; kaj bi vdovec sam na svetu.
Dà, ko je bila še moja rajnka živa — hm, hm, lepó je bilo tačas. Pa kje bi si
kaj pametnega izbral, saj sem brhek korenjak, če tudi vže bolj prileten. Pa tudi
kakšen kotichek bi rad priženil, da bi se mi ne bilo treba vedno okoli potikati. Hm,
hm, pa se bode vže našlo . . . Kosmata kapa! skoraj bi zašél; precej je vže mračno,
pa tudi do vasi je še daleč. Dolgočasno je . . . vem kaj, zapel si bodem jedno,
saj jih znam, ej, ej . . . tisto, ahà vže vem (poje):

„En vrabček je bil

Se vedno gostil,

In vse je pozóbal

Karkolj je dobil.“ —

Medved v šoli.

O zedinjenih državah severne Amerike nahaja se majhen, črn, prav kratek medved. Človeka se loti le v največji sili, kadar ga primora huda zima ali pa strašna lakota. Sicer živi le od medú in sadja. Pred mnogimi leti našel je deček, ki je bil z očetom na lovu mladega medveda. Prinese ga na dom, vzredi ga; medved postane krotek kakor pes. Deček je moral hoditi v precej oddaljeno šolo. Medved ga spremlja; kakor kak ubogljiv, dobrikav psiček tekal je za njim. Drugi učenci so se bali s početka; ko pa vidijo, da ne stori nikomur nič žalega, sprijaznijo se ž njim, delé ž njim svoj kruh ter se zabavljajo prav izvrstno s kosmatincem.

Dve leti je spremljal tacar svojega gospodarja v šolo, kar izgine na enkrat. Želja po gozdu se ga je bila lotila tako silno, da je ušel na svoj dom. Štiri leta ni bilo ne duha ne sluha o njem. Učitelj óne šole umrje, v šolo pride nova učiteljica. Nekega jako mrzlega zimskega dne se odpró naenkrat šolska vrata, katera je bil le zaslonil nemaren deček, in velik črn medved prikobacá v sobo. Strah otrok se ne da popisati. Kričaje skočijo iz klopi ter se stiskajo v najdaljše ogle. A medved kobacá mirno dalje, nobenemu ne stori hudega ter leže k peči, da bi se pogrél. Nekaj otrok se je bilo splazilo v tem ob steni do vrat. Prestrašeni pritekó domóv naznanjat strašno novico. Kake četrť ure je ležal medved za pečjó, kar se spravi proti steni, kjer so visele pletenice otrok s kruhom in sadjem. Postavi se spretno na zadnji nogi ter začne prazniti pletenico za pletenico. Potem leže zopet za peč. Ko se ogreje, skobacá se zopet mirno iz sobe. Ali novica, da je medved v šoli, raznesla se je vže po vási. Sosedje so vže čakali s puškami pred hišo. Komaj stopi kosmatinec iz šole, počí puška in siromak se zvalí mrtev na tla. Ko ga ogledajo bolj natanko, spoznajo nekdanjega továriša svojih otrok.

(Po dr. K. Oppelu preložil Fr. Hubad.)

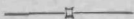
Divja koza in vinska trta.

(Basen.)

Divja koza od lovcev preganjana zatekla se je v vinograd ter skrila ondu za širokopérnim listjem vinske trte. In res je bila tako srečna, da je preganjalci niso zapazili.

Ali ko je ménila, da je nevarnosti vže ušlá, spravila se je nad trsje ter začela obirati in hrustati listje, ki jo je bilo skrivalo in smrti obvarovalo. A jeden izmej lovcev, ki je bil slučajno nekoliko zaostal, čul je šumenje v trsji ter spazil kozo in jo ustrelil. Predno je poginila, vzdihnila je obžalovaje svoje nehvaležno ravnanje: „To je pač pravična kazen zame, ker sem bila svojeji rešiteljici toli nehvaležna.“

M.

„VRTČEVA“ PRILOGA.

Otročja pésenca.

(Otroci pojó zvonovom, ko gredó na veliki četrtek v Rim:)

Bíngel bángel, bíngel bam!
Kličemo k slovésu vam;
Oj zvonovi vi ubráni
In v zvoniku prikováni,
Da k molitvi vábite,
Nas nevihte bránite;
Z Bogom! kličemo zdaj vam,
Bíngel bángel, bíngel bam!
Oj vse leto ste zvonili
Z néba blagoslov prosili;
Zdaj se pa poslávljate,
Se na pot odprávljate —
Čez goré in čez planine,
Čez dolé in čez ravnine
V stolni Rim onkráj morjá
Zdaj vas vaša pot peljá.

Bíngel bángel, bíngel bam!
Kličemo k slovésu vam;
Skoraj, skoraj se vrníte,
Da nam zopet zazvoníte,
Zazvoníte prelepó
Milo, novo pésenco.

Bíngel bángel, bíngel bam!
Kličemo k slovesu vam;
Skoraj, skoraj se vrníte
In vzpomlád nam prinesíte,
Doli z juga sè sebó
Toplo vzpomlád prekrasnó.
In povsod vzpomlád trosíte
Glasno, milo zazvoníte:
„Bíngel, bángel, bíngel bam
Vzpomlád se vrníla k nam!“

Janko Barle.

Velikonočno jutro.

Krilat angelj pristopil je k mojej postelji in me zbudil. Bilo je še zgodaj, zgodaj. V sosednej sobi udarila je ura ravno zdaj pólu treh. Iz bližnjega zvonika pokali so neprenehoma topiči, a iz zvonika vaše cerkve glasili so se v umetnem nabiranji zveneči zvonovi tako veličastno, tako sladkó, da se je srce topilo v nepopisljivej radosti a okó rosilo solzé nendaravne milóbe.

Napravil sem se in odšel z dobrimi roditelji v cerkev k vstajenju. Morje lučie vzprejelo nas je v svetišči. Vse stene so bile oživljene, vsi oltarji strmeli so čudežu vstajenja. Tam pred vélikim oltarjem prepeval je gospod župnik čaróbine jutranjice in vabil vérnike, da bi prišli, poklekni in molili večnega Boga. Vse je slušalo, vse klečalo ganeno od svete gróze in plakalo v nebeškem veselju.

Zdaj zapojó orglje in po vsem hramu božjem glasé se hvalnice presvetej Trojici, ki je nam dodelila milost, da smo zopet dočakali svetega jutra.

Zastave in križi se začnó gibati. Ljudje vstajajo, vsak si prižiga svojo svečico, a po vsem svetišči veličastno zadoní „alleluja,“ in „alleluja“ pojoč uvrsti se vérna procesija, da spremlja okrog cerkve od smrti vstalega Zveličarja. — Zopet zaplakalo je srcé, zopet zarosilo oko. Tam gori nad nami razpenjalo se je jasno vzpomladno nebo, milijone in milijone zvezdic blestelo je na njem. Zdelo se mi je, da so zvezdice očesa angeljev božjih, ki se radujejo z vérnim ljudstvom in pojó slavo svojemu Gospodu. V zvoniku slavili so zvonovi, na hribčku poviševali so topiči rajsko procesijo. Ljudstva je bilo vse polno in vsak je nesel svojo gorečo svečico, kakor bi hotel v božjem jutru svetiti svojemu vstalemu Bogu. O Bog moj! kako lepó je danes vže tukaj na zemlji, kako lepo mora biti še le tam gori pri Tebi! Ohrani, o ohrani mi sree Tebi takó udano, kakor je danes, da bodem kdaj obhajal óno véčno „velikonoč“ s Teboj v svetem raji. —

Procesija vrnila se je v cerkev in začela sveta maša. Po dovršenem božjem opraviu odhajali smo vsak na svoj dom. Jutranja zárija je ravno krasíla goré in ptiči prepevali so sveto jutro. Ljudje so želeli drug drugemu veselo „allelujo“ in po sinjem zraku odmevalo je: alleluja!

J. Rejec.

Pozni sneg.

„Sneg! sneg! mati sneg,“ upili so nekega jutra meseca malega travna otroci, ko je mati ravno v sobo stopila, ter veselo skakali v svojih belih srajčkih na klopi pri oknu. — „Joj, kakó je zunaj vse lepo belo!“ kričal je Jožek. Pritekel je k materi in jo za krilo k oknu vlekel. — „Zopet bomo naredili sneženega moža; napravil mu bodem dolge črne mustače in kolec mu dal v roko. Joj, kako bode to veselo!“ — pripovedoval je materi, za krilo se jej držeč.

To kričanje je prebudilo malo Marijeo. Vzdignila je svojo zaspano glavicó in debelo gledala svoje bratce, kako pri oknu skačejo. Komaj ti opazijo, da se je njih sestra prebudila, takój pritekó k njenej posteljici in upijejo: „Sneg! sneg!“ — Mala zaspanka ni precej razumela, kaj pomeni to kričanje in vže so se jej začele rudeče ustnice na jok širiti a naposled vender priteče tudi ona k oknu in videč, kakó je zunaj vse lepo belo, obrne se k materi, nasmehne se, in reče: „Mama sneg!“ . . .

Mati ni bila snega takó vesela, kakor so ga bili otroci. — „Kaj toliko upijete, ker je zunaj vse belo. Ali se vam ne smilijo drobne ptičice, katere so nas vže nekoliko dni s svojim žvrgolenjem razveseljevale? Kaj bode, če ne bode imeli v jeseni sladkega ovočja, rudečih jabolk, dobrih hrušek in sliv? Kakó je bilo zunaj vže vse lepo zeleno, kako prijetno so cvetele razne vzpomladanske cvetice in polnile zrak s prijetno vonjavo. A zdaj je zopet vse belo

„Pusti otroke, naj se veselé,“ deje oče, ki je bil tudi v sobi. — „Dobri Bog, ki je nocoj zemljo s snegom posipal, ne bode nas zapustil. Hitro bode sneg skopnel, cvetele bodo zopet cvetice in ptičice prepevale. Tudi v našem življenji

je takó. Večkrat nam pošlje Bog nadloge in težave, katere moramo potrpežljivo vzprejeti in plačilo nam ne izostane. Večkrat se pripodé proti nam črni oblaki, grmi in bliska se, a mesto toče porosí zemljo miren dežek in za njim se pokaže zopet vedro, modro nebó in rumeno solnce. In zdaj otročiči lepó pokleknite in prosite Stvarnika, da sneg hitro skopní, ter nam zopet zasije vesela — topla vzpomlád.

Janko Barlé.

Gozdi.

Ako tiho in dolgočasno se nam zdi, kadar stopimo v gozd. Mislimo, da vse spi ali vsaj sanja. Ali temu ni takó. V gozdu ni brez življenja, da-si ni hrupa. Le sédimo tjà na parobek! Naše oko se ozrè v drevje. Gosto vejevje nam zapira razgled v daljavo in višavo. Le sem in tjà se vidi nad nami jasno nebo. Solnčni žarki padajo skozi vejice na rujavkasta tla ali pa na zeleni mah. In glej! koliko mušic zapazimo na prostoru, ki so ga razsvetlili solnčni žarki! A kdo nam dela tako prijetno godbo? Čujemo lepo ubrane višje in nižje glasove kakor bi doneli iz daljave, a vender vedno jednako močno zvené. Kaj neki je to? Bučelice in muhe letajo po drevji iskajoč si hrane ter brenčé vesele pesence, da jim gre delo bolje izpod rok. Nekaj zahrešči v bližini. Malo prestrašeni pogledamo, kaj se bliža. A nič hudega ní. Veverica je skočila z drevesa na tla. Suha vejica pa je počila in nas ustrašila. Poglejmo veverico, kako spretno pleza po drevesu; kako lahko se premika! Zdaj pleza po deblu navzgor, zdaj zopet po veji dalje. V drznem skoku je na veji bližnjega drevesa. Veja se strese in kaka vejica vzletí na tla. To je ustrašilo ptico, ki je tiho počivala na vejici. S peroti zafrfetá in vzletí proč. Otožno in milo zagolči grlica na oddaljenem drevesu. Nekoliko pozneje pa vzbudi našo pozornost žolna, ki mogočno razbija na visokem hrastu.

Ali ni prijetno takó sedeti v gozdu in opazovati prelepo prirodo? Kako nam ugaja tišina! V misli se zamaknemo. Zdi se nam, kakor da bi bili v cerkvi. Visoke in vitke jelke kipé v višavo kakor stebri a njih vrhovi se združevajo ter napravljajo veličasten obók. Sveta tihota nas opomina k molitvi. Saj je stvarnik vse tako krasno uravnal. Zakaj bi ga ne ljubili in hvalili!

Čemu pa so vender ti gozdi, ki se razprostirajo tako daleč na okrog? Ali nam so samó v zabavo. Nè! Vže posamična drevesa, člani te velike družbe, koristijo nam v marsičem. Od dreves dobivamo listje za nastiljo, a les rabimo za različna dela in naprave. Ali ni bila naša zibelka kdaj vitka jelka? Pa prišel je mož in jo posekal. Njeno življenje se je končalo takrat, ko se je naše pričelo. Jelka nam je bila prva posteljica. — Poglejmo v naše hiše! Ali ni do malega vsa hišna oprava lesena? Še celó sosedova hiša je od lesá, ker si niso mogli napraviti zidane. V lesenej krsti (trugi) nas naposled ponesó iz tega sveta v hladni grob počivat. Saj:

V lesu ves človeški rod
Prvi pókoj sladki vívja,
Ko ga težki vtrudi pot,
V lesu spet počiva.

(S. Gregorčič).

Z nami bodo šli našinci britko žalovaje, a mi se bomo preselili v drug svet, kder ni nobenega trpljenja več, ampak zgolj veselje. Toda, kdo bode vedno mislil na smrt? Saj smo mladi in zdravi. Če pošteno živimo, nam se smrti ni treba bati. Pomenimo se raje o koristi gozdov. Mraz je po zimi. Peč pa sama ne greje. Zakuriti se mora. In res, v kratkem času, ko je mati vrgla v peč nekoliko polen in zanétila ogenj, mine mraz in soba je gorka. Tudi kuhati bi ne mogli brez drv. Kakšen bi bil surov korun (krompir)? Kdo bi ga jedel? Pečen ali pa kuhan se nam kaj dobro prilega.

Gozdi nam koristijo tudi še drugače. Ljudje in živali vedno sôpejo. Zrak se s tem izpridi. Kdo ga izboljšuje? Rastline in v prvej vrsti obširni gozdi. Kar ljudje izdihavajo, namreč ogljikovo kislino, to vsrkava gozd in oddaja kisik, a ogljik pridržuje. To se vedno ponavlja. Iz tega se tudi razvidi, da je zrak v gozdu in v bližini gozdov čistejši in zdravejši nego li po mestih. Ima namreč več kisika v sebi in menj slabih snovi, katerih se lahko po mestih nasrka. Zrak se v gozdih počasneje zgreje in ohladi, kar nam dobro dé, ker prehitre izpremembe slabo vplivajo na naše zdravje. Kadar dežuje, gozdi s svojimi vrhovi ujamejo mnogo vode, katera polagoma pada na zemljo. Vrhovje pa zopet brani, da vlaga ne izhlapi. Tla, ki so v vednej senci, preprežena so navadno z mnogimi rastlinami, posebno z mahovjem. Te rastline in mahovje hranijo dolgo časa vlažnost v sebi, polja in travniki se pa hitro osušé. Izpod mahú gre voda pod zemljo in prihaja v studencih in potocih na dan. Suhi vetrovi se v gozdih napojé mokrote, postanejo sveži in ne škodujejo toliko polju ob suši. Viharji svojo moč izgubé v gozdih ter ne morejo s tako silo prodreti v kraje, kder gozdov ni. Po zimi pa branijo dolinčane, da jim plazovi ne podsujejo hiš in ne polomijo dreves. Gozdi s svojimi koreninami vzdržujejo tudi prst, da je voda ne izpere in v doline ne poplavi. Ko bi gozdov ne bilo, odnesla bi ob deževji voda vso prst s seboj, rušila mimogredé skale in posula vso dolino z nerodovitno sipo. Vse polje bi bilo uničeno. Gozdi ovirajo tudi nastanek hudournikov, ki bi naredili strašansko škodo. V krajih, kder so gorske rebri brez dreves in so se gozdi morali umakniti sekiri, čutijo se take nesreče. Grôzni plazovi strašé ljudi. Ni še jedna nesreča pozabljena, pride vže druga. Povodenj posuje polja in ubogi kmet ne vé, kako bi si pomagal.

Kako je pa tudi žalostno v brezgozdnatih krajih! Človek ne more biti vesel. Sive skale gledajo z gorâ na ubogi človeški rod, ki si ne more več pomagati. Ljudstvo je siromašno. A kjer je siromaštvo domá, ondù ni prave zadovoljnosti in srečnega življenja. Vse drugače pa je v krajih, kjer zeleni gozdi prepregajo deželo. Mične pripovedke o vilah in mnogovrstne bajke se čujejo iz ust starih ljudij, ki še vedno radi gledajo v zeleni gozd, ki tako prija oslabeledim očem. In tudi ljubeznjive ptičice niso rade v takih krajih, kder ni zelenih gozdov. Kje naj bi gnezdile, kje dobivale hrane? Res, žalosten, prav žalosten je tak kraj, ki nima gozdov.

Gozdi imajo pa tudi mnogo sovražnikov. Lepo število dreves poderó viharji, vzlasti po zimi, ko so drevesa s težkim snegom obložena. Mnogo dreves pokončajo plazovi po gorah, kjer ni vseskozi drevje. Časih posmodi požar mnogo lepih dreves. Najnavadnejši pokončevalci pa so nekateri žužki, mej njimi rjavi hrost, različni zalúbniiki, borovi prelei, lubádarji in likarji. Tudi zajci in nekateri ptiči kvarijo drevesa.

Najhujši sovražnik gozdov je pa vender človek. Z vsakim letom se manjšajo gozdi, in skoraj bi jih bilo konec, ako bi oblastva ne posegla v pravico posameznikov. Kjerkoli je bilo denarjev treba, moral ga je gozd pridobiti. Bukve, hrasti in smreke so padale in šle v tujino za denar. A s takim ravnanjem ni posestnik samó sebi napravil škode, temveč tudi svojim rojakom in sosedom.

Kako lepo lesovje je bilo kdaj na Krasu. A prišli so Benečani in začeli sekati les. Blizu morja je bilo, zato so šli kraški gozdi po vodi. Skalnate goličave pa pričajo zdaj o velikem siromaštvu, v katerem so ljudje po kočah, katerih strehe so s kamenjem obložene, da jih burja ne odnese za pregreške lákomih tujcev.

Branimir.

Prirodopisno-natoroznansko polje.

Veverica.

Kdo je ne pozna vesele in lehkonožne veverice, óne spretné in žive živalce v našem gozdu, ki nikdar ne miruje, ki je vedno pripravljena na dir in skok. Le poglej jo, kako urno skače z veje na vejo, z drevesa na drevo, da se marsikateri zajček ustraši ter jo ves preplašen pobriše iz svojega mirnega zavetišča, nevedoč, da ga nihče drug ne vznemirja nego živahna in razposajena veverica, ki skazuje svoje spretnosti in umetelnosti. Veverica ima kaj lep

kožušček in dolg, metlast, na dvoje razčesan rep. V svojem razposajenem, burkastem vedenji, mislil bi človek, da ima smešno opico pred seboj. Veverica je zelo nemirna živalca, nikoli ne more biti dolgo na istem mestu, vsak čas si najde novega opravila. Zdaj pripleza doli po deblu, poskoči sèm, poskoči tjà, povoha to, povoha óno ter se plaho ozira na vse strani. Ako najde kak lešnik, hitro sede na zadnji nogi, privihne rep, prime s prednjima nogama lešnik ter ga začne dolbsti in sukati na vse strani. A to ne traja dolgo. Kmalu ga spusti in se začne lizati in umivati, potlej ga zopet popade in zoblje sladko jedrce iz njega. Nù, če le kaj zaškrtne blizu nje, vrže ga proč in kakor blisek šine po smreki v gosto krošnjo. A veverica je samó po dnevi tako živa in to samó ob lepem vremenu, ob deževji in v velikej vročini pa leži mirno v svojem gnezdu. Njena hišica je navadno kje na visokem drevesu mej rogovilami, redko kdaj v kakem duplu. Iz vejic in mahú je prav umetno spletena in notri prav ugodno in mehko nastlana.

Mlade veverice postanejo prav krotke in domače. Ljudje jih imajo radi v kletkah, ker so čiste in smešne v svojem vedenji.

Lastovica.

risrčno nam bodi pozdravljena, preljuba ptičica, lástovica. Kako bi te li ne ljubili? Saj nam vsako leto s svojimi lehkimi krili prineseš težko zaželjeno, ljubo vzpomlád. — Ti si se priljubila človeku, kakor nobeno druga ptica. Vsak te željno pričakuje in veselo pozdravlja kot svojo staro hišno prijateljico. Vselej nas neka otožnost obide, kadar te vidimo v jeseni zopet odhajati. Dovoljeno ti je, da si smeš, kder koli hočeš, pripeti svoje gnezdice. Iz ubožne kože kakor iz bogate palače kličejo ti: Da si nam dobro došla in srečo prinesla, lástovica ljuba! Povedati vam hočem, otroci moji ljubi, zakaj imamo pri nas lástovico tako radi. Pripoveduje se namreč, da je lástovica letala okolo križa in s peroti mahaje hladila trpečega Zveličarja ter ga tolažila s svojim ljubkim petjem. Zato pa tudi sme lástovica med sv. mašo na oltarji sedeti. — Narod ima vero, da z lástovico prihaja v hišo sreča in zdravje ter v tako hišo, kder je lástovica, strela ne udari. Od koder pa lástovica pobegne, ondù se naseli ubožnost in nesreča. Zapomnite si toraj dobro vse to, otroci ljubi, ter nikoli ne preganjajte lastovic in ne razdirajte jim gnezdic! — Lástovice nam so tudi lep izgled domovinske ljubezni. Vsako jesen nas zapusté, ker jim naše podnebje ne ugaja, a vsako vzpomlád se zopet vrnejo v naše kraje. Ako vže drobna ptičica tako zeló ljubi kraj, kder se je izvalila, kako bi li vi, otroci ljubi, ki ste od Boga obdarovani z vsemi dušnimi zmóžnostmi, ne ljubili svojega rojstnega kraja, svoje materine dežele, v katerej ste prvič ugledali luč sveta in preživeli toliko mladostne sreče in veselja. — Vsak plemenit človek, živeč v ptujej deželi, nikoli in nikjer ne more pozabiti svojega domačega kraja, kjer je preživel prve dni svojega mladega življenja. Povsod se ga spomina, bodi si v sreči ali nesreči, srcé mu hrepeni po njem, kakor po izgubljenem raji, in če le more, vrne se domóv, da vidi vsaj za trenotek one prijetne kraje, koder je hodil in se igral v svojej nežnej mladosti.

Otroci moji! néтите sveti ogenj čistega rodoljuba v prsih svojih. Ta ogenj naj vam ogreva dušo in srcé. — V srci, ne samó na jeziku imejte rodoljubje. In to rodoljubje ne bodi puhlo, prazno — čvrsto podstavo naj ima, da bodete ves čas svojega življenja delali in živeli po gáslu: Vse za Boga, domovino in cesarja.

Ana Pour-jéva.

Deček in pes.

Kužek. kužek, slušaj mé:
Mlad učiti moraš sé.
Kdor se mlad nerád uči,
V stárosti za rabo ní.
Zdaj se uči, slušaj rad,
Dokler si še čvrst in mlad.
Pridi k meni, ravno stoj,
K višku vzdigni gobček svoj.
Glej, kakó lepó to znaš,
Bistro glavco res imaš.

Mnogo se naučil boš,
Ako mene slušal boš.
Pázi zdaj, kaj ti povém,
Predno v šolo z dóma grém:
Hiši bodi zvest čuvár,
Z dóma iti mi nikár!
Tam pred hišo čakaj me.
Ko iz šole vrnem se.
Potlèj vzamem te v rokó,
Da učil se boš lepó.

Ivan T.

Listje in cvetje.

Drobtine.

Vselej nas hudo zadene, kadar nam pobere nemila smrt kaknega prijatelja naše slovenske mladine. To čutimo najboljše mi, ker izgubimo ž njim tudi podpornika našemu listu. Takó nam je objaviti danes zopet prebitko izgubo dobrega, občespoštovanega in požrtovalnega dušnega pastirja, ki je bil ves čas prijatelj in zvest podpornik našemu listu ter velik prijatelj slovenske mladine. To je bil prečastiti gospod

Matej Koder,

duhovnik na Slapu pri Vipavi, ki je umrl v 2. dan meseca marca tekočega leta. Bil je rajnki iskren domoljub in vrl prijatelj šolske mladine; zvest naročnik našemu listu, katerega je naročal vsako leto zá-se in za ljudsko šolo na Slapu, želeč nam vselej najboljšega uspeha. Bodi mu hvaležen spomin ohranjen v našem „Vrteci,“ a ti slovenska mladina spominaj se ga v molitvi, kadar moliš za dobrotnike in dušne pastirje svoje. Bog mu daj večni mir in pokoj!

April.

April ní mož beseda,
Vkaníti dobro zná;
Ko murva je zelena,
Še le resnico dá.

(Palček.)

(Lepo vreme bo,) če solnce na jasnem zahaja, če luna čisto in belo sije, če imajo jutra in večera obilo rōse, če je gosta megla nad vodami in travniki po solnčnem zahodu, če živina zvečer veselo skače, če v gozdu divji golobje pojó, če ptiči perje skozi kljun vlečejo, če povodni ptiči visoko letajo, če gre dim naravnost k višku.

(Palček.)

Nove knjige in listi.

* Zgodbesv. pismaza nižje razrede ljudskih šol. S 47 podobami. Nemški spisal Dr. Frid. Knecht. Poslovenil Ivan Skuhala, dekan v Ljutomeru. — To je naslov jako ličneje knjižici v malej osmerki, 95 strani obsežnej. Pisana je v lahko umljivem jeziku, tisek in podobe so jako čedne ter vsa vnanja oblika taka, da je knjižica vsega priporočila vredna. Naj bi ne bila nobena hiša brez nje. Cena 26 kr. (Dobiva se v „Katoliški bukvarni“ v Ljubljani.)

Obelisk

na grobu mnogo zaslužnega Slovenca.

(Priobčil K. H.)

V										
a	a	g	l	v						
e	e	j	l	n						
e	g	j	n	o						
a	a	j	k	n						
e	l	r	t	u						
a	a	i	n	ž						
e	e	l	n	o						
a	i	m	r	z						
a	l	o	t	z						
a	e	m	n	r						
e	i	h	m	n						
i	k	l	o	r						
k	l	o	o	s						
a a d p r r v										
č	e	o	l	n	o	o	s	v		
a	b	i	h	k	o	o	r	s	t	v

Zaménjajte črke v posameznih vrstah „obeliska“ takó med seboj, da dobite v vsakej vrsti po jedno besedo. Črke v srednjej naopičnej vrsti, ako se beró od zgoraj nizdolu, povedó imé in priimek slovečega in mnogozaslužnega Slovenca. V spodnjih treh vrstah pa čitate njegov stan in značaj, s kojim se je odlikoval v svojem življenji.

(Rešitev in imena rešilcev v prihodnjem listu.)

Rešitev demanta in odgonetke ugank v 3. „Vrtčevem“ listu.

Rešitev demanta:

V
 j e ž
 j e l k a
 S a v i n j a
V e l i k a n o č
 t o v a r n a
 l o n e c
 v o z
č

Prav so ga rešili: Gg. Ant. Petelin, duh. pom. v Tomaji; A. Porekar, naduč. na Humu pri Ormuži (Štir.); Herman in Armin Serajnik, učit. na Dobrni (Štir.); J. Inglič v Idriji; Jul. Goeken na Dunaji; J. Krašovec v Biljah (Gor.); Jos. Osana, organist v (?); Al. Vakaj, pri sv. Ani v slov. gor. (Štir.); K. Hodnik in Ant. Znidaršič v Il. Bistrici; A. Arkar v Rudolfovem; Jos. Sinko; Fr. Gombač, A. Bratina in I. Jungwirth v Gorici; Ant. Črnetič in Albin Logar, učenca strok. obrt. šole v Ljubljani; — Bogumil Wucha, dij. v Karlovcu. Al. Korošec, dij. v Mariboru; Vladimir Škerlj, Milan Guštin, Janko Kassler, Janko Zoré, Francé Franké, Alojzij Peterlin, Janez Pirnat, Ant. Mali, Vladko Guštin, Nesti Mecenat in Fr. Horvat, dijaki v Rudolfovem; Avg. Šabie, Janko in Milan Kersnik, Alojzij Jenčič, Ant. Abram, Alojzij Šulgaj, Henrik Peternel, Leo Staré, Iv. Breščan, Mir. Korén, Radivoj Vidie, Janko Šusteršič, Iv. Medica, Jos. Novak, Jos. Danev, Fr. Bevk, Ivan Hutter, Albin Svetez, M. Žužek, Matijčé Pire, Ivan Železnikar, Alfonz Serjun in Karl Čerin, dijaki v Ljubljani. — Jož. Zagavec, učenec v Račjem (Štir.); Janko Maurer, učenec na Raki; Rudolf Cepuder, učenec v Litiji; Otmar Meglič, učenec na Vranskem (Štir.); Milan in Vladimir Vošnjak, učenca v Šoštanj (Štir.); Ivan Prislan in Albin Mikuš, učenca v Gornjemgradu (Štir.); Dragot. Koderman, učenec Frankolovo (Štir.); Adolf in Alfred Šerko, učenca v Cerknici; Alojzij in Ivan Kraigher, učenca v Postojni; Dragotin Govekar, učenec v Šiški; Mih. Brili in Henrik Radej, učenca v Rajhenburgu (Štir.); Fr. Golli, učenec v Il. Bistrici; Fr. Turek in Fr. Podboj, učenca v Planini; Rudolf in Jan. Zorko, Fr. Gobeč, Alojzij Nendl, Fr. Špes, Ign. Jager, Jos. Vodeb, Jernej Sivka, Janez Pepelnak, Karl Omerza, Ant. Kukovič, Jan. Klajnšek, Benj. Marko, Jak. Rebuzzaj, Karl Dečman, L. Gajšek, Alojzij Rataj, Hugo Peternel in Cezar Kartin, učenci v Št. Jurji ob juž. žel. (Štir.); Iv. Smolej, J. Bajželj, Jan. Stegnar, Jos. Majer, Bartel Baltezar, Hrabroslov Odlaček, Alojzij Domicelj, Božidar in France Ferjancič in Ernest Petrič, učenci v Ljubljani. — Marijca Koželj pri sv. Gothardu; Marija Prislan in Angela Zupaneč, gospodični v Gornjemgradu (Štir.); Lina Dekleva v Zagorji; Minka Lapajne v Krškem; Fani Šentak, gospd. na Vranskem (Štir.); Radivoja Lunder, Darinka Terčelj in Irma Delakorde, uč. priprav. Il. leta v

Ljubljani; Ivana Leben v Horjulu; Iv. Chiautta v Planini; Gizela Širca v Bolei; Danica Šufaj, učenka v Vel. Laščah; Marija Helhar, Katinka Noe, Malika Resnik, Tonika Zakšek in Marija Zemljak, učenke v Rajhenburgu (Štir.); Ema in Micika Gantar, učenki na Studenem; Nežika Klinec, učenka na Dobrni (Štir.); Ana Jelen, Iv. Lednik, Terezina Bračič, Rozalija Baloh, Marija Škrober in Marija Zupaneč, učenke 4. razreda v Celji; Franciška Simšič, Ivana Milavec, Mici Benedek, Antonija Godeša, Antonija Rovar, Marija in Amalija Milavec, uč. v Planini; Marija Kavčič, učenka na Vrhnikih; Antonija Tratnik in Hermina Lunder, učenki na Raki; Jospina Koderman in Terezija Rot, učenki na Frankolovem (Štir.); Ah. Treven in Ana Murnik v Idriji; Milika Ipavie, Katinka Pisanec, Alojzija Vrečko, Katinka Lujbaj, Amalija Celestin, Milč. Jarc, A. Paradiž, Tonči Drofenik, Ivana Šinek, Otilija Verbič, Mici Čater, Nežika Pušnik, Jospina Jager in Terezika Kukovič, uč. v Št. Jurji ob juž. žel. (Štir.); Rezika Hroyatin, Terezina Sajovic, Franika Rudolf, Cilika Čepin, Ivanka Žumer, Anica Erzar, Adela Prezl, Marija Govekar, Marija Kopitar, Marjanca Kršič in Pol. Grajzar, učenke in Repnjah; Mici Tomažič in Mici Marinšek, učenki pri sv. Venčeslu (Štir.); Amal. Škorjanec, uč. v Makolah (Štir.); M. Germovšek, učenka v Rajhenburgu (Štir.); Antonija Perko, Terezija Blažon, Nežika Matičič, Ivana Mislej, Marija Kočever, Ivana Prelaz in Ana Volonte, učenke v Planini; Anica Petrič, uč. v Ljubljani.

Odgonetke ugank: 1. Kdor se „Veseli“ piše; 2. V drevesnici; 3. Peró.

Uljudna prošnja.

Vse óne častite naše stare gg. naročnike, ki se na „Vrtce“ še niso naročili, pa nam tudi nobenega letošnjega „Vrtčevega“ lista niso vrnili, prosimo najuljudnejše, da bi nam svoje gmotne podpore ne odtegnili, ter bi nam skoraj poslali naročnino, da bomo znali, pri čem da smo. Denašnje četrto „Vrtčevo“ število pošljemo še vsem starim naročnikom, a peto samo ónim, kateri se tekom tega meseca z denarjem na naš list naročé. Na dopisnice ne jemljemo nobenega ozira, ker nas žalostne skušnje učé, da niso verodajne. Velika je izguba, ki jo imamo vsled takih dopisnic pretečenega leta: mi smo list pošiljali redno vse leto, a zaostale naročnine nimamo niti danes še v rokah!

Uredništvo in založništvo „Vrtčevo.“

Listnica. Gg. J. B. v Zagrebu: Vaši spisi nam jako ugajajo; prosimo večkrat kaj. Posebno všeč nam so v otročjem duhu pisane narodne stvari in „otročje pesence“ iz Vasega peresa. — M. B. v Lj.: Še ni zrelo za natis. — A. V. pri sv. Ani: Vse, kar ste Vi pisali v naš list, stoji Vam na prostovoljno razpolaganje. — G. na St.: Zahval ne vzprejemamo v „Vrtce“, ker bi nam potem došlo od vseh krajev mnogobrojno število enacih zahval in bi nam primanjkovalo prostora za druge bolj zanimive stvari. Po našem mnenji najboljše storite, ako se v imenu šolske mladine sami zahvalite plemenitemu gospodu dobrotniku. A. Žu-ov v Il. B.: Treba bi še ostre pile.

„Vrtce“ izhaja 1. dné vsacega meseca, in stoji za vse leto 2 glđ. 60 kr., za pol leta 1 glđ. 30 kr. Napis Uredništvo „Vrtčevó“, mestni trg, šte. 23 v Ljubljani (Laibach).

Izdajatelj, založnik in urednik **Ivan Tomšič**. — Natisnila Klein in Kovač v Ljubljani.